

РЕШЕНИЕ

№ 6938

гр. София, 16.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 174 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: РАДМИЛА ИВ. МИРАЗЧИЙСКА

при участието на секретаря КРИСТИНА Д. НИКОЛОВА
като разгледа докладваното от РАДМИЛА ИВ. МИРАЗЧИЙСКА
Гражданско дело № 20231110115889 по описа за 2023 година

Предмет на делото е предявеният от Р. Р. К. срещу *****, ЕИК ***** установителен иск по реда на чл. 422, ал.1 ГПК с правно основание чл. 86, ал.1 ЗЗД, за признаване установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца следните суми: **107,87 лева**, представляваща лихва за забава за периода от **07.06.2021 г. до 04.11.2022 г.** върху сумата от 752,52 лева, която сума ответникът е осъден да заплати на ищеца с влязло в сила Решение № 5018 от 19.05.2022 г., постановено от СРС по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, 175-ти състав, **за която сума е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 23.01.2023 г. по ч.гр.д. № 60214/2022 г. по описа на СРС, 174 – ти състав.**

В исковата молба се излага, че претендираната сума в настоящото производство представлява законна лихва за периода от 07.06.2021 г. до 04.11.2022 г., върху сумата в размер на 752,52 лв., която ответникът е осъден да заплати съгласно влязло в сила Решение № 5018 от 19.05.2022 г., постановено по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, 175-ти състав. Аргументира, че началната дата, от която се претендира законната лихва е 07.06.2021 г., тъй като на тази дата било подадено Заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК, което представлявало покана до „Топлофикация София” ЕАД за плащане на сумата от 752,52 лв., която до момента не била платена. Моли съда да уважи предявения иск. Претендира разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба. Ответникът излага, че предявеният иск е недопустим, поради липса на правен интерес, като развива подробни съображения в тази насока. Не оспорва, че с

решение, постановено по гр.д. 50656/2021 г. по описа на СРС, 175-ти състав е осъден да заплати сумата от 672,17 лева, представляваща преведена без основание и подлежаща на връщане на основание чл. 55, ал.1, пр.1 и сумата от 80,35 лева, представляваща недължимо събрана пропорционална такса, подлежаща на връщане на основание чл. 59 ЗЗД, ведно със законната лихва върху общата сума, считано от 07.06.2021 г. до окончателното ѝ изплащане. Твърди, че с депозирана впоследствие молба по същото дело е поискано решението да бъде изменено като не бъде присъждана законна лихва за периода, посочен в настоящата искова молба, като с решение 8553/26.07.2022 г. така описаното искане било уважено. Излага, че предявяването на настоящия иск представлява злоупотреба с процесуални права. Аргументира, че и претендираната в настоящото производство законна лихва не е отделна искова претенция, а последица от уважаването на вече заявения иск. Твърди, че главното вземане е заплатено преди завеждане на настоящия иск. Релевира възражение за изтекла погасителна давност. Моли съда да отхвърли предявения иск. Претендира разноски.

Софийски районен съд, след като обсъди събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

С доклада по делото са отделени за безспорни и ненуждаещи се от доказване обстоятелствата, че с влязло в сила решение, постановено по гр.д. 50656/2021 г. по описа на СРС, 175-ти състав, ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата от 672,17 лева, представляваща преведена без основание и подлежаща на връщане на основание чл. 55, ал.1, пр.1 ЗЗД и сумата от 80,35 лева, представляваща недължимо събрана пропорционална такса, подлежаща на връщане на основание чл. 59 ЗЗД.

За основателността на иска ищецът трябва да докаже съществуването и размера на главния дълг и изпадането на ответника в забава. Следователно ищецът следва да докаже в настоящия случай, че спрямо него съществува съдебно признато вземане, което обстоятелство както бе посочено и по-горе е обявено за безспорно с доклада по делото.

На първо място, следва да се посочи, че така предявеният иск е процесуално допустим. Искът за законна лихва е акцесорен, но самостоятелен иск, като непредявяването му в процеса относно главното вземане не преклудира правото да се предяви в отделен процес. След като в производството по чл. 422 ГПК претенцията за законна лихва по чл. 86 ЗЗД изобщо не е предявена, то е несъмнено правото на ищцата да претендира заплащането на това обезщетение за забава в отделно производство, което е сторила с предявяването на иска си пред Софийски районен съд. Няма съмнение, че ако бе предявена в рамките на производството по гр.д. №

50656/2021 г. по описа на СРС, претенцията би била допустима. На същото основание тя е допустима и като предявена чрез отделен иск. В този смисъл е и Определение № 305 от 09.11.2015 г. по гр.д. № 5086/2015 г. по описа на ВКС, II Г.О.

Безспорно е съществуването на съдебно признато парично вземане в полза на ищеца към ответника в размер на 752,52 лв., както и че в приключилото съдебно производство, не са предявени акцесорни иски за присъждане на законна лихва, включително и не е поискано прилагане на правната последица за осъждане на ответника за законна лихва от датата на депозиране на исковата молба до окончателното плащане. Водейки се от диспозитивното начало съдът няма правомощие да присъди законна лихва от датата на депозиране на исковата молба без това изрично да е поискано в същата. Поради изложеното, няма основание да се приеме, че предявеният иск с правно основание чл.86 ал.1 ЗЗД е нередовен или недопустим.

Следователно възникването и наличието на главен дълг се установи в настоящото производство от събраните по делото доказателства. Основателността на акцесорния иск с правно основание чл.86 от ЗЗД се предпоставя от безспорната установеност на съществуването и изискуемостта на главното задължение и настъпване на последиците на забавата. Фактическият състав на забавата на длъжника включва изискуемост на задължението, покана за изпълнение и виновно неизпълнение в определения срок. Изключенията от изискването за покана са предвидени в чл.84 от ЗЗД по отношение единствено на срочните задължения и при задълженията за деликт. Задълженията за връщане на получено без правно основание стават изискуемо от момента на получаване на сумата, а за поставяне на длъжника в забава е необходима покана, тъй като с оглед извъндоговорния характер на източника на облигационното правоотношение задължението е без определен срок.

Страните не спорят и се установява по делото, че гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав, е образувано по предявен положителен установителен иск, по реда на чл. 422 ГПК. Следователно ищцата е депозирала заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение, въз основа на което е образувано производството по ч.гр.д. № 32120/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав, като препис от заповедта е

връчен на *****, което дружество е имало възможност в едномесечния срок по чл. 414, ал. 2 ГПК да подаде възражение срещу издадената заповед /в случай, че оспорва дължимостта на претендираното вземане/, респективно, да заплати доброволно сумата, предмет на издадената заповед за изпълнение /в случай, че не оспорва дължимостта на претендираното вземане/. Следователно се налага извод, че с получаване на препис от издадената в производството по ч.гр.д. № 32120/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав, заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК, ответникът ***** е поканен от ищеца да му заплати процесната сума. Предвид гореизложеното, настоящият съдебен състав приема, че ищецът ***** е поканено да заплати главницата с получаване на препис от издадената в производството по ч.гр.д. № 32120/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК. При извършена справка в деловодната система на Софийски районен съд се установява, че препис от издадената в производството по ч.гр.д. № 32120/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК, е връчена на ***** на 23.06.2021 г.

Следователно ответникът дължи лихва за забава за периода от 23.06.2021 г. – 04.11.2022 г. Не може да се приеме извод, че депозирането на заявлението за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК представлява покана до ответника за заплащане на сумата, доколкото препис от заявлението не се връчва на длъжника в заповедното производство. Едва с връчването на издадената заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК, може да се приеме извод, че ищецът е поканил ответникът да му заплати процесната сума, респективно едва от този момент следва да се приеме, че длъжникът е изпаднал в забава по отношение изпълнение задължението си за заплащане на главното вземане. Действително в случай, че ищецът би претендирал законна лихва в производството по ч.гр.д. № 32120/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав и развилото се във връзка с него исково производство по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав, би имал възможност в негова полза да се присъди такава от датата на депозиране на заявлението в съда /по аргумент от разпоредбата на чл. 422 ГПК/, но ищецът не се е възползвал от тази си възможност. Следователно, за да се приеме, че ответникът е изпаднал в забава по отношение изпълнение на задължението си към ищеца, то следва да е налице

покана от последния отправена до ответника, за да се приеме, че последният е поставен в забава по отношение изпълнение на задължението си за заплащане на процесната сума. Следователно ответникът дължи лихва за забава за периода от 23.06.2021 г. до 04.11.2022 г., която съдът определя в размер на 104,53 лева /изчислена по реда на чл. 162 ГПК, чрез използване на лихвен калкулатор на НАП/.

Предвид всичко гореизложено, настоящият съдебен състав намира, че предявеният иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД се явява основателен и доказан за сумата от 104,53 лева и за периода от 23.06.2021 г. – 04.11.2022 г., като за разликата над горепосочения размер от 104,53 лева до пълния предявен размер и за периода 07.06.2021 г. – 02.06.2021 г., искът следва да се отхвърли.

По отношение разпределението на отговорността за разноси в настоящото производство:

При този изхода на спора право на разноси в настоящото производство имат и двете страни.

В съответствие със задължителните тълкувателни разяснения на Тълкувателно решение № 4/2013 г. на ВКС, ОСГТК, т. 12, съдът следва да се произнесе и по разпределението на отговорността за разноси в заповедното производството.

Съобразно с уважената част от иска съдът намира, че следва да присъди разноси на ищеца в размер на по 24,23 лв. за заплатени държавни такси в заповедното исковото производство.

Съдът намира претенцията за адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ и съдействие на ищеца в заповедното и в исковото производство от процесуалните представители на ищеца за неоснователна, поради злоупотреба с право.

Предмет на делото е предявеният от Р. Р. К. срещу *****, ЕИК ***** установителен иск по реда на чл. 422, ал.1 ГПК с правно основание **чл. 86, ал.1 ЗЗД**, за признаване установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца следните суми: **107,87 лева**, представляваща лихва за забава за периода от **07.06.2021 г. до 04.11.2022 г.** върху сумата от 752,52 лева, която сума ответникът е осъден да заплати на ищеца с влязло в

сила Решение № 5018 от 19.05.2022 г., постановено от СРС по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, 175-ти състав, доколкото в образуваното за сумата за главница в размер на 752,52 лв. заповедно производство по ч.гр.д. № 32120/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав, а впоследствие и исково производство по реда на чл. 422 ГПК по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав, като и в двете производства не е претендирана законна лихва върху претендираната главница. Независимо от това с решение, постановено по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав съдът е присъдил законна лихва върху претендираната главница, но във връзка с подадена от ищеца молба с искане по чл. 247 ГПК е постановено и решение, с което е допусната поправка на очевидна фактическа грешка в диспозитива на решението, като частта „ведно със законната лихва върху общата сума считано от 07.06.2021г. до окончателното ѝ изплащане“ се заличават.

Решението за поправка на ОФГ е постановено на 26.07.2022 г., като след малко повече от три месеца, на 04.11.2022 г., СРС е сезиран със заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, послужило за образуване на ч.гр.д. № 60214/2022 г. по описа на СРС, I ГО, 174 състав, предмет на което е процесната сума от 107,87 лева, представляваща обезщетение за забава за периода 07.06.2021 г. - 04.11.2022 г., върху главница в размер от 752,52 лева, предмет на ч.гр.д. № 32120/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав, а впоследствие и исково производство по реда на чл. 422 ГПК по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, ГО, 175 състав.

Тоест с молба, депозирана на 06.06.2021 г. пред съда в исковото производство по гр.д. № 50656/2021г. по описа на СРС, 175 с-в, ищецът е заявил, че не е претендирал законна лихва върху претенцията си за главница и съдът неправилно му е присъдил такава с решението си, а само няколко месеца по-късно е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, с което е поискал образуване на отделно заповедно /а впоследствие и исково/ производство за сума, представляваща лихва за забава върху същото главно вземане.

Съгласно чл. 3, изр. 1 ГПК и залегналият в същата разпоредба принцип на добросъвестност при упражняване на процесуални права, участващите в съдебните производства лица и техните представители под страх от

отговорност за вреди са длъжни да упражняват предоставените им процесуални права добросъвестно и съобразно добрите нрави. В настоящия случай и от установените в производство обстоятелства се налага извод, че главната цел преследвана с образуването на процесните заповедно и исково производства не е защита на накърнени права и законни интереси, а генериране на допълнителни разноски за адвокатско възнаграждение. Това е така, тъй като както се посочи по-горе, ако ищецът беше претендирал законна лихва /представляваща законна последица от уважаване на претенцията за главница/, то би получил по-голяма защита на правата си, отколкото чрез избрания начин за защита, а именно чрез предявяване на претенцията за обезщетение за забава в отделно заповедно и исково производство. В тази връзка вече се посочи, че като законна последица от уважаване на претенцията за главница и по аргумент от разпоредбата на чл. 422 ГПК, ако ищецът беше претендирал законна лихва върху претенцията си за главница в исковото производство по гр.д. № 50656/2021г. по описа на СРС, 175 с-в, то същият би получил законна лихва за забава за периода от 07.06.2021 г. /датата на депозиране на заявлението по чл. 410 ГПК в съда по аргумент от разпоредбата на чл. 422 ГПК/ до окончателното изплащане на вземането. При предявяване на претенцията за обезщетение за забава в отделно производство и предвид характера на вземането за главница, то за да бъде поставен длъжникът в забава, следва кредиторът да е отправил покана до него с искане за изпълнение. Доколкото такава покана не може да се приеме, че представлява самото заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК /тъй като същото не се връчва на длъжника/, то винаги при предявяване на претенцията за обезщетение за забава в отделно производство ищецът би получил по-малка защита на правата си, доколкото би могъл да претендира обезщетение за забава за по-кратък период, отколкото ако бе претендирал законна лихва върху главницата в производството, в което е разглеждана претенцията за главница.

Предвид горното се налага извод, че с образуването на процесните заповедно и исково производства главната цел на страната не е било получаване на защита на правото си да получи обезщетение за забавата на ответника по отношение изпълнението на задължението за заплащане на сумата от 375 лв., а генериране на допълнителни разноски за адвокатски възнаграждения. Предвид гореизложеното, настоящият съдебен състав

приема, че е налице нарушение на принципа на добросъвестно упражняване на процесуални права, залегнал в разпоредбата на чл. 3, изр. 1 ГПК, поради което и в тежест на ответника не следва да се възлагат разноски за адвокатско възнаграждение в производствата по ч.гр.д. № 60214/2022 г. по описа на СРС, II ГО, 174 състав и по гр.д. № 15889/2023 г. по описа на СРС, I ГО, 174 състав.

От името на ответника се претендират разноски за юрисконсултско възнаграждение в настоящото производство. На основание чл. 78, ал. 8 от ГПК /изм. – ДВ бр. 8/2017/, вр. чл. 37, ал. 1 от ЗПП вр. чл. 25 от Наредба за заплащането на правната помощ и с оглед изхода на спора, на ищеца се дължи юрисконсултско възнаграждение в настоящото исково производство, което съдът определя в размер от 100 лева.

Предвид гореизложеното, с оглед изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, ищецът следва да бъде осъден да заплати в полза на ответника *****, ЕИК *****, сумата от 3,10 лева, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение в исковото производство.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 86 3ЗД, че *****, ЕИК ***** дължи на Р. Р. К., ЕГН ***** сумата в размер на 104,53 лева, представляваща лихва за забава за периода от 23.06.2021 г. до 04.11.2022 г. върху сумата от 752,52 лева, която сума ответникът е осъден да заплати на ищеца с влязло в сила Решение № 5018 от 19.05.2022 г., постановено от СРС по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, 175-ти състав, за която сума е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 23.01.2023 г. по ч.гр.д. № 60214/2022 г. по описа на СРС, 174 – ти състав.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Р. Р. К., ЕГН ***** срещу *****, ЕИК ***** установителен иск с правно основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 86 3ЗД, че ответникът дължи на ищеца сумата над 104,53 лева до пълния предявен размер, представляваща лихва за забава за периода от 07.06.2021 г. до 22.06.2021 г. върху сумата от 752,52 лева, която сума ответникът е осъден да заплати на ищеца с влязло в сила Решение № 5018 от 19.05.2022 г., постановено от СРС по гр.д. № 50656/2021 г. по описа на СРС, 175-ти състав, за която сума е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 23.01.2023 г. по ч.гр.д. № 60214/2022 г. по описа на СРС, 174 – ти състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК *****, ЕИК ***** да заплати на Р. Р. К., ЕГН ***** сумата в размер на 24,23 лв., представляваща съдебни разноски за заповедното производство.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК *****, ЕИК ***** да заплати на Р. Р. К., ЕГН ***** сумата в размер на **24,23 лв.**, представляваща съдебни разноси за исковото производство.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК Р. Р. К., ЕГН ***** да заплати на *****, ЕИК ***** сумата в размер на **3,10 лв.**, представляваща съдебни разноси за исковото производство.

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____